

ONDERZOEK EFFECTIVITEIT THUIS OP STRAAT

Financiering: ZonMW

Uitvoering: Verwey-Jonker Instituut

Het 'evidence based' zijn van interventies, de wetenschappelijke onderbouwing van de resultaten, wordt een steeds belangrijker selectiecriteria in de afwegingen van subsidiegevers.

In 2010 is het onderzoek bij *Thuis Op Straat*, gefinancierd door ZonMW, zorgonderzoek Nederland en uitgevoerd door het Verwey-Jonker Instituut, van start gegaan. Er wordt gewerkt met experimentele en controle pleinen. Door de Rotterdamse deelgemeenten is het onderzoek goed ontvangen, zij hebben alle medewerking gegeven.

Sociale interventies zijn in Nederland nog maar in zeer beperkte mate 'evidence based'. Dat komt onder meer doordat het heel moeilijk en heel kostbaar is om goed wetenschappelijk onderzoek te doen naar de effectiviteit van sociale interventies. De kosten van dergelijk onderzoek zijn verhoudingsgewijs hoog in relatie tot de kosten van de interventies die doorgaans lokaal worden gefinancierd. Het is daarom uniek – en voor *Thuis Op Straat* fantastisch – dat ZonMW besloten heeft dit onderzoek te honoreren. Als het onderzoek uitwijst dat *Thuis Op Straat* wetenschappelijk aantoonbare resultaten oplevert voor kinderen en buurt stijgt *Thuis Op Straat* uit boven vergelijkbare interventies die niet over vergelijkbare bewijslast beschikken. Voor verantwoordelijk bestuurders kan dit een belangrijk argument zijn om voor *Thuis Op Straat* te kiezen. De rijksoverheid stimuleert gemeenten om binnen de WMO zoveel mogelijk te werken met 'evidence based'-praktijken.

Het onderzoek

Uit verschillende niet-experimentele onderzoeken blijkt dat *Thuis Op Straat* het speelklimaat, de emotionele en sociale veiligheid voor kinderen (8-14 jaar) en het gedrag van kinderen verbetert. Doel van het onderzoek is met een experimenteel onderzoeksdesign vast te stellen of *Thuis Op Straat* werkelijk de emotionele en sociale veiligheid voor kinderen verbetert, het sociaal gedrag van kinderen bevordert en psychosociale- en gedragsproblemen tegengaat. Wij spitsen ons hierbij toe op de effecten van *Thuis Op Straat* op kind- én op buurtniveau. In een experimenteel onderzoeksdesign worden tien TOS-locaties vergeleken met tien controlelocaties.

Het onderzoek is gestart in 2010 op in totaal tien experimentele pleinen. We hebben een jaar de tijd om, in nauw overleg met lokale TOS-praktijken, de tien experimentele pleinen te selecteren voor het onderzoek. Het gaat specifiek om pleinen waar wordt gestart met TOS-activiteiten. Daarnaast selecteren we tien controlepleinen waar geen TOS-activiteiten zijn, bij voorkeur in dezelfde TOS-praktijk als waarin het experimentele plein is gelokaliseerd. Kinderen die wonen in de directe omgeving van pleinen en straten waar een nieuwe TOS-interventie wordt opgestart zullen worden vergeleken met kinderen die wonen aan pleinen en in straten waar niet met *Thuis Op Straat* wordt gewerkt. We houden een nulmeting waarbij we per plein ongeveer 50 kinderen die wonen in de directe omgeving van het plein (het startende TOS-plein respectievelijk het

controleplein), volgen in hun gedrag, sociaal-emotionele ontwikkeling, spelen. Daarnaast volgen we de ontwikkeling van de sociale veiligheid in de buurt. In totaal worden in het onderzoek 500 kinderen in de experimentele omgevingen en 500 kinderen in de controle omgevingen gevolgd.

Effectonderzoek sociaal-economische ontwikkeling van kinderen

We onderzoeken in de eerste plaats de effecten van *Thuis Op Straat* als preventie-activiteit op gedrag en op ontwikkeling van kinderen. Wij volgen de ontwikkeling van de individuele kinderen in de tijd. In dit longitudinaal onderzoek worden de waarnemingen voor ieder individueel kind op drie achtereenvolgende tijdstippen herhaald:

- de nulmeting bij de start van de studie,
- de 1-meting na één jaar en
- de eindmeting na twee jaar.

Om effecten van de TOS-interventie te kunnen vaststellen op het gedrag en op de ontwikkeling van kinderen maken wij gebruik van de Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ). De SDQ is een wetenschappelijk gevalideerde vragenlijst naar ontwikkelingsmoeilijkheden van kinderen (Difficulties) en pro-sociaal gedrag (Strengths) van kinderen. Vanwege de jonge leeftijd van de kinderen zullen de ouders worden benaderd om vragen over het kind te beantwoorden, met behulp van de ouderversie van de SDQ-vragenlijst. De kinderen van de ouders die worden benaderd zijn bij aanvang van deze studie 8-12 jaar oud. Na twee jaar (op het moment van de derde en laatste meting) zijn de kinderen 10-14 jaar oud. De vragen zullen op huisadressen worden afgenomen. De keuze om de ouders te interviewen over de ontwikkeling van hun kinderen is pragmatisch. De SDQ-vragenlijst is namelijk wel wetenschappelijk gevalideerd voor afname bij ouders, maar niet voor afname bij kinderen. Om de resultaten van het experimenteel onderzoek goed te kunnen verklaren en te verdiepen, is het vanzelfsprekend belangrijk dat we ook met de kinderen praten. Over hoe zij *Thuis Op Straat* beleven en over wat *Thuis Op Straat* hen oplevert. Daarom zullen wij op de startende TOS-pleinen interviews afnemen met de deelnemende kinderen.

Effectonderzoek buitenspeelklimaat, sociale veiligheid en sociaal vertrouwen in de buurt

We onderzoeken wat de effecten zijn van *Thuis Op Straat* op het buitenspeelklimaat, de sociale veiligheid en het sociaal vertrouwen in de buurt. Om effecten van *Thuis Op Straat* op de buurt vast te stellen maken wij gebruik van de Community Survey-vragenlijst (CS). Met deze vragenlijst kunnen sociale processen en andere buurtkarakteristieken betrouwbaar en effectief in kaart gebracht worden. Deze schaal meet zowel informele sociale controle ('wat is normaal gedrag op straat', het (durven) handelen door omwonenden als anderen/kinderen zich op straat normoverschrijdend gedragen), veiligheidsbeleving en het sociaal vertrouwen tussen bewoners. Wij voegen vragen over het buitenspelen en het buitenspeelklimaat toe die ontbreken in de CS.